

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЩОДО БЕЗРОБІТТЯ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Бойчук К. Г.

**студентка 1 курсу магістратури
спеціальності «Соціальна робота»**

Науковий керівник: Вінницький О. О.

к. юрид. н., доцент кафедри соціальних теорій ФПСР

ОНУ імені І. І. Мечникова

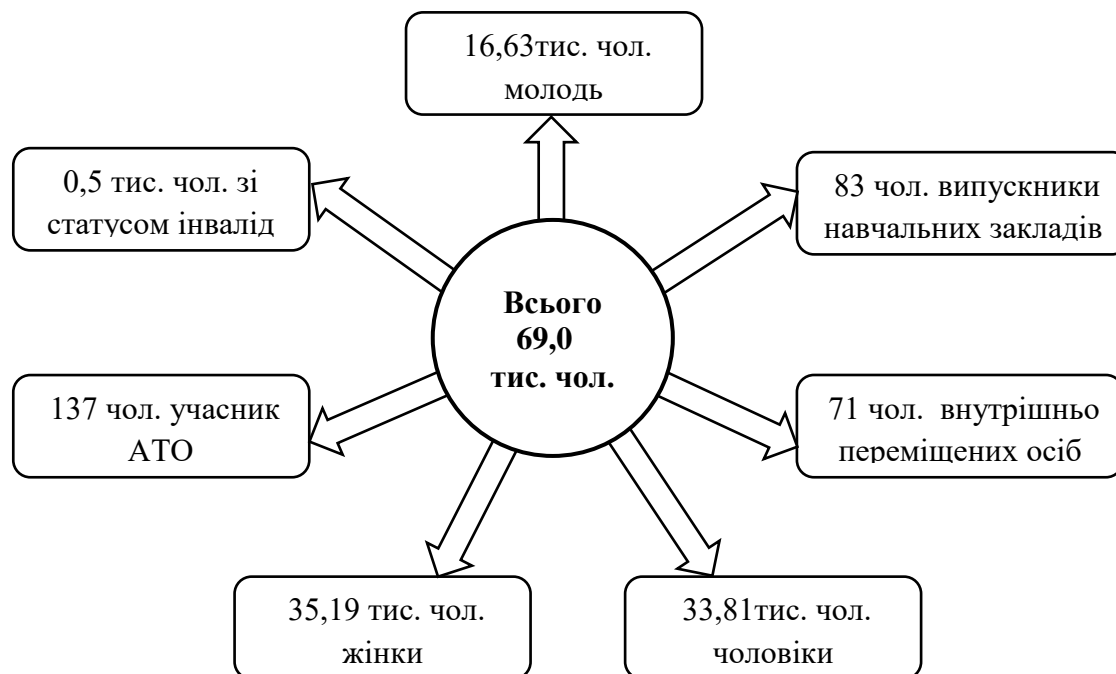
Питання безробіття на сьогодні є дуже актуальною проблемою. Це явище збентежило майже всі економічно розвинені держави світу та в найближчому майбутньому може досягти ще більшого розповсюдження. Безробіття – це соціально-економічне явище, за якого частина осіб не має змоги реалізувати своє право на працю та отримання заробітної плати (винагороди) як джерела існування. В Одеській області та в країні в цілому, діють державні центри зайнятості, діяльність яких спрямована на допомогу та сприяння населенню в питаннях пошуку роботи. Так, клієнт державного центру зайнятості України – особа (як правило, шукач роботи або роботодавець) або організація, що звертається до центру зайнятості з метою одержання передбачених законодавством послуг або матеріального забезпечення.[1]

Державні центри зайнятості надають такі види соціальних послуг: профорієнтаційна робота; сприяння у працевлаштуванні, шляхом пошуку підходящої роботи; надання інформаційних та консультаційних послуг; сприяння в підприємництві та самозайнятості населення; допомога щодо професійного навчання та інше.

Так, станом на 01.04.2020 рік в Одеській області 69 тис. осіб скористалися послугами центрів зайнятості, що на 10,2 тис. осіб більше ніж за аналогічний період минулого 2019 р. При цьому, гендерний аспект на ринку праці в Одеській області свідчить про те, що 35,19 тис. осіб складають жінки (51%) та 33,81 тис. осіб чоловіки (49%). Тобто, на 1,38 тис. жінок більше скористалося послугами щодо

профорієнтації, пошуку роботи, отримання допомоги по безробіттю тощо в період з січня по березень 2020 р.(див. рис. 1.)

Рис. 1. Особистісні характеристики громадян, яким було надано послуги в Одеській області станом на 01.04.2020

Джерело: розроблено автором на основі даних Одеської обласної служби зайнятості

При цьому, станом на 1 квітня 2020 року, в Одеській області, кількість зареєстрованих безробітних становила 14,3 тис. осіб, зокрема 51% (7,2 тис. осіб) жінок та 49% (7,1 тис. осіб) чоловіків. Отримували допомогу по безробіттю майже 12,4 тис. осіб, з них 6,0 тис. осіб (49%) – жінки та 6,4 тис. осіб (51%) – чоловіки. [3]

Так, на сьогодні, в нестабільних соціально-економічних умовах, гендерний аспект є важливою складовою безробіття. Адже, в більшості випадків, страждають соціально вразливі категорії жінок: одинокі матері, які виховують одного, або декількох дітей (багатодітні), дітей-інвалідів тощо. Дані сім'ї, зараз, знаходяться в так званій групі ризику, тому слід приділяти належну увагу в питаннях побуту та належного догляду за дітьми тощо.

В сучасному середовищі, жінки та чоловіки мають рівні права на ринку праці, які юридично та законодавчо установлені. Але, гендерна нерівність стосовно позиції жінки на ринку праці, все одно залишається:

1. Сумісництво основної роботи та домашніх обов'язків. Так, жінка та чоловік відпрацювавши зміну на рівних умовах придуть до дому. В більшості випадків чоловік буде відпочивати, натомість жінка буде займатися домашнім побутом (приготує вечерю, влаштує прибирання тощо). Тобто, жінка після першої роботи має йти на другу домашню неоплачувану роботу.

2. Перерви у трудовій діяльності. Більшість роботодавців, обираючи нового працівника, надають перевагу чоловікам. Цей вибір обумовлений тип, що чоловіки не підуть у декретну відпустку, хоча законодавчо визначено, що відпустка по догляду за дитиною може надаватися і чоловіку. Також, якщо у подружжя захворіла дитина, в більшості випадків, саме жінка «прогулює роботу», або бере відпустку.

3. Дискримінація. Навіть в наш час, жінки потерпають від дискримінації за віком, зовнішністю, сімейним станом при прийомі на роботу.

При цьому, дослідивши ситуацію щодо наявних вакансій на ринку праці та пройшовши практику в центрі зайнятості було встановлено, що деякі тенденції професійної гендерної сегрегації досі є актуальними. Так, незмінним залишається наявність «жіночих» і «чоловічих» професій з різним рівнем кваліфікації та відповідною оплатою. Також, було виявлено, що саме жінки, в більшості випадків, працюють на умовах неповного робочого дня, тимчасовій та випадковій роботі, для того щоб мати час для ведення домашнього господарства. Так, деякі жінки відмовлялись від високооплачуваної роботи з повним робочим днем та надавали перевагу частковій зайнятості для того, щоб мати змогу виховувати дітей та забирати їх з садочка та школи.

Отже, на сьогодні, питання рівності гендерного аспекту на ринку праці залишається відкритим. Так, слід розвивати державну соціальну політику в напрямках трудового законодавства та зайнятості жінок (профорієнтаційна робота, психологічна допомога в самоствердженні тощо). Щодо Одеської області, сучасні соціально-економічні обставини, значно погіршили ситуацію на ринку праці, як для жінок так і для чоловіків. Кількість безробітного населення значно збільшилась.

Тому, держава політика України повинна бути направлена на зміцнення економічної стабільності та забезпечення населення країни новими робочими місцями.

Література

1. Закон України від 23.09.1999 № № 1105-XIV «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування» (режим доступу – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>).
2. Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI «Про зайнятість населення» (режим доступу – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>).
3. Державна служба зайнятості: [Веб-сайт]. - Київ, 2020. - URL: <https://www.dcz.gov.ua/> (дата звернення: 27.03.2020).
4. Одеський міський центр зайнятості // Facebook: [Веб-сайт]. Одеса, 2020. URL: <https://www.facebook.com/OMCZOdesa/> (дата звернення: 28.03.2020).